

Arkivsak 200300904-62
Arkivnr. E: A40
Saksbeh. Liv Mork Høistad

Saksgang	Møtedato
Fylkesutvalget	27.11.03
Fylkestinget	08.12.03

Nytt system for ressurstildeling for de videregående skolene

Forslag til

V E D T A K

Fylkesrådmannen tilrår vedtak i samsvar med arbeidsgruppas innstilling:

1. Systemet for ressurstildeling som beskrevet i saksframlegges legges til grunn for skolenes budsjett fra og med 01.08.04. Elevtelling per 1.oktober 2003 legges til grunn for tilskudd per elev. Forslaget til ny ressursmodell er basert på 4 hoveddeler:
  - Bygningsrelaterte kostnader
  - Tilskudd per elev.
  - Særskilt tilrettelagt opplæring.
  - Skjønnsmessig basistilskudd.
2. Budsjettrammen for den enkelte skole skal første år ikke endres mer en 3 % sett i forhold til opprinnelig budsjett 2004. Dette forutsetter tilsvarende elevgrunnlag

Bernt M Tordhol

Oddbjørn Snøfugl

Vedlegg: Eksempel på tildeling av budsjett etter ny ressurstilodelingsmodell

SAKSFRAMLEGG:

1. Bakgrunn:

Fylkesutvalget vedtok i sak nr. 36/03 – Langsiktige utfordringer i opplæringssektoren blant annet:

Fylkesutvalget ber fylkesrådmannen utrede følgende:

Nytt system for ressurstildeling for skolene fra 01.08.04 basert på tilskudd pr. elev differensiert pr. studieretning.

Utredningen skal foreligge innen 01.12.03

Prosjektet "Videregående opplæring i ei ny tid" er delt opp i 11 delprosjekt. Arbeidet med å utrede nytt system for ressurstildeling er i mandatet til delprosjekt 1- Modeller for styring og ledelse av videregående opplæring framover. Prosjektleder for delprosjektet er Oddbjørn Snøfugl. Arbeidsgruppa har bestått av følgende:

Klaus Eriksen – Fagenhet videregående opplæring

Bente Steinbakke – Fagenhet økonomi

Sigmy Sellæg – Rektor ved Gausdal vdg. skole

John Kristiansen – Leder for Opus Hadeland

Edvin Straume – Regionalkoordinatør Hadeland

Styringsgruppa for prosjektet består av fylkesrådmannen, ass. fylkesrådmann for regionale tjenester og fylkesopplæringsjefen. Gruppen har drøftet denne saken flere ganger og fulgt prosessen i arbeidsgruppen tett.

2. Hvorfor nytt ressurstildelingssystem?

Til og med skoleåret 2003/2004 har fylkesopplæringsjefen fordelt midler til skolene i hovedsak etter antall klasser som blir igangsatt. Denne modellen utfordret skolene i liten grad på økonomistyring og effektiv planlegging. Klassebegrepet vil nå forsvinne og det må legges andre kriterier til grunn for tildeling av de økonomiske rammer til skolene.

Arbeidsgruppa ønsker et system for ressurstildeling som stimulerer skolene til økt fleksibilitet og kreativitet ved gjennomføring av opplæringstilbudet. Det er også viktig at systemet initierer en mer effektiv organisering og drift av opplæringstilbudet.

3. Prinsipper:

Arbeidsgruppa har lagt følgende prinsipper til grunn ved utarbeidelsen av et nytt ressurstildelingssystem:

- Modellen må oppfattes som rettferdig
- Modellen skal være enkel å forstå/operere
- Modellen skal stimulere til økt arbeid for rekruttering og til effektiv organisering/drift
- Modellen bør stimulere til fleksibilitet og kreativitet
- Forutsigbarhet
- Ressurser til tilrettelagt opplæring bør ikke inngå i tilskudd pr. elev.

4. Forslag til nytt system for ressurstildeling:

Forslaget til ny ressursmodell er basert på 4 hoveddeler

1. Bygningsrelaterte kostnader
2. Tilskudd per elev. Elevsatsen vil variere ut fra elevens studieretning. Hoveddelen av midlene til undervisningsrelaterte aktiviteter fordeles etter dette kriteriet.
3. Særskilt tilrettelagt opplæring. Ressursene tildeles etter skjønn og kjennskap til den enkelte elevs behov, jf. særskiltinnntaket., enkelt vedtak om særskilt tilrettelagt opplæring etc.
4. Skjønnsmessig basistilskudd. Dette skal være basert på de utfordringer den enkelte skole/region har.

4.1 Bygningsrelaterte kostnader

Intensjonen til arbeidsgruppa var å utarbeide en modell som også stimulerte til økt arealeffektivitet. Skolene er svært forskjellig når det gjelder bygningsmasse. Antall kvm per elev og dermed bygningsrelaterte kostnader per elev varierer sterkt og bygningsmassens funksjonalitet er svært ulik. Ut i fra dette vurderer arbeidsgruppa det som lite hensiktsmessig å legge disse kostnadene inn i tilskuddet per elev.

Om lag 70 mill.kr. blir benyttet til bygningsrelaterte kostnader i 2003. Dette er kostnader til husleie, energi, forsikring, vaktmester, renhold, kommunale avgifter og vedlikehold.

Arbeidsgruppa tilrår at det ved hvert enkelt skolested blir lagt opp til en prosess for å redusere antall kvm i bruk. Normen er at antall kvm pr. elev ikke bør overstige 20-25 m². Målsettingen bør være å redusere bygningsrelaterte kostnader med minimum 10 % innen en 2 års periode for skoler som overstiger denne normen. En gjennomgang av vaktmester- og renholdsstillingene vil være nødvendig. Dette for å kunne øke tilskuddet per elev til undervisningsrelaterte aktiviteter.

4.2 Tilskudd per elev

Grunnprinsippet ved ny modell er et kronebeløp per elev differensiert etter studieretning. Arbeidsgruppa har fokusert mye på å finne det "riktige" kostnadsforholdet mellom de ulike studieretninger. Følgende variabler påvirker prisen per elev per studieretning og per skole i Oppland i dag:

- Grad av oppfylld av klassene
- Ulik leseplikt gir ulike bemanningsnormer for de ulike fagene
- Ulikt lønnsnivå blant lærerene (ansiennitet, kompetanse)
- Differensiert arbeidsgiveravgift pr. d.d (lik arbeidsgiveravgift fra 2004)
- Store skoler kontra små skoler (Store skoler har i større grad mulighet til å slå sammen grupper etc.)
- Anskaffelser av læremidler og utstyr

Arbeidsgruppa konkluderte med at regnskap 2002 ikke alene kunne legges til grunn for å fastsette kostnadsforholdet mellom de ulike studieretninger. Dette da regnskapsføringen ikke er presis nok med henhold på å føre lønnsutgiftene på rett tjeneste (dvs studieretning). Lønn utgjør ca. 80 % av de samlede kostnadene på skolene.

Arbeidsgruppa har skjelt til regnskap 2002, kostra tall for 2002, særavtale om leseplikter og tidsressurser, samt innspill fra skolene når vi anbefaler at pris per elev differensieres etter 4 satser avhengig av studieretningsvalg. Disse er:

Studieretning	Elevpris
1. Allmennfaglig studieretning	47.600
2. Idrettsfaglig studieretning	57.150
3. Studieretning for formgivning, Helse- og sosialfag, Medier og kommunikasjon, Salg og service, Byggfag, Elektrofag, Hotell og næringsmiddelfag, Mekaniske fag, Trearbeidsfag og Tekniske byggfag.	74.000
4. Naturbruk og Musikk, dans og drama.	100.000

Elevprisen er basert på den økonomiske ramma for år 2003 og antall elever skoleåret 2002/2003. Ved økning i antall elever vil elevprisen måtte reduseres, forutsatt samme økonomiske ramme.

Vedlagt følger en modell som viser hvilke utslag dette får på hver enkelt skole sett i forhold til opprinnelig budsjett 2003. Tildeling etter tilskudd elevpris utgjør i overkant av 70 % av den totale rammen.

For skoleåret 2003/2004 er 131 voksne tatt inn som er elever i ordinære klasser. Av disse er 65 født før 1978, og kan ha rett til opplæring etter den nye opplæringsloven. Elevene er tatt inn da det er ledige plasser og betraktes som "gratispassasjerer". I et ressurstildelingssystem som beskrevet her vil disse voksne elevene utgjøre mellom 9 til 10 mill.kr. Fylkesrådmannen tilrår at alle voksne som søker seg til ordinære tilbud blir kontaktet av et OPUS. OPUS skal kartlegge og eventuell gjennomføre et "skreddersydd" tilbud til den enkelte. Det bør søkes samarbeid med Aetat og Trygdeetaten for eventuell (del)finansiering av voksne uten rett opplæring. Fylkesrådmannen foreslår at skolene får tildelt 50 % av elevprisen for disse elevene.

4.3 Særskilt tilrettelagt opplæring

Ressursene tildeles etter skjønn og kunnskap om enkelt elever tatt inn gjennom særskilt inntak. I budsjett 2003 var det avsatt ca. 57 mill. kr. til dette. Midlene skal brukes til differensieringstiltak i særskilt tilrettelagt opplæring. Fylkesrådmannen tilrår videreføring av dagens nivå.

Arbeidsgruppa fant det ikke hensiktsmessig å tildele disse midlene etter "stykkpris-prinsipper".

4.4 Skjønnsmessig basistilskudd

I forslaget som følger vedlagt er det avsatt 18 mill.kr til et skjønnsmessig basistilskudd. Midlene er avsatt for å ivareta følgende:

- Spesielle regionale utfordringer
- Overgangsordninger for at skolene skal få tid til å tilpasse seg nye økonomiske rammer
- Støtte til omstilling-/utviklingsprosjekter av større omfang

Fylkesrådmannen tilrår at ingen skoler "taper" eller "vinner" mer enn 3% første år på grunn av overgang til nye finansieringsmodell. Denne terskelen er satt fordi skolene skal ha tid og mulighet til å omstrukturere og omorganisere seg til de nye økonomiske rammebetingelsene. Opprinnelig budsjett 2004 må ligge til grunn for denne beregningen. Det forutsettes samme elevnivå.

Det anbefales at avsetningen til skjønnsmessig basistilskudd reduseres hvert år. Arbeidsgruppa anbefaler at overgangsordninger blir avvirket etter 3 år. Etter 3 år bør det skjønnsmessige tilskuddet ligge på ca 10 mill.kr. Tilskuddet er "ekstraordinært" og må ikke oppfattes som en varig finansieringskilde for skolene.

5. Endringer i inntakssystemet som følge av nytt system for ressurstildeling

Tidligere var det klassebegrepet som definerte skolens kapasitet i de ulike studieretninger (henholdsvis 30 og 15 elever per klasse). Når klassebegrepet bortfaller må kapasiteten drøftes med den enkelte skole. Dette legges til grunn for utlysning av tilbudet. Kapasiteten justeres eventuelt når søkertallene er kjent. Det er å forvente at den samlede kapasiteten øker i et slik system. Det betyr at flere søkere vil få plass ved hovedinntaket. Dette vil forenkle inntaket og ikke minst gi skolene mulighet til bedre å kunne planlegge opplæringen for elevene.

6. Budsjettildeling etter ny modell

1. Antall elever rapporteres inn 1. oktober hvert år (elevtall høsten år 1)
2. Skolens budsjett for neste kalenderår regnes ut på bakgrunn av dette (år 2)
3. I budsjettet (år 2) avsettes et beløp tilsvarende forventet elevtallsøkning
4. Skolens budsjett justeres per 1 oktober for økning/reduksjon i elevtall (høsten år 2)

7. Forslag til innstilling

1. Systemet for ressurstildeling som beskrevet i saksframlegges legges til grunn for skolens budsjett fra og med 01.08.04. Elevtelling per 1.oktober 2003 legges til grunn for tilskudd per elev. Forslaget til ny ressursmodell er basert på 4 hoveddeler:
  - Bygningsrelaterte kostnader
  - Tilskudd per elev.
  - Særskilt tilrettelagt opplæring.
  - Skjønnsmessig basistilskudd.
2. Budsjettrammen for den enkelte skole skal første år ikke endres mer en 3 % sett i forhold til opprinnelig budsjett 2004. Dette forutsetter tilsvarende elevgrunnlag